

A.E.A.-informilo

Numero 5

Aprilo 2009

Por Esperanta propagando

La 5an de julio de la pasinta jaro kelkaj membroj el la estraro de **Astura Esperanto Asocio** renkontiĝis kun kelkaj eksterlandaj geesperantistoj en Pruvjo, ĉe la bieno de la kuracisto Valentín Pérez. Ĉi tiu estas esperantisto aliĝinta al la t.n. **Pasporta Servo**, t.e. gastiga servo pere de Esperanto. Pasporta Servo estas adresaro de homoj el la tuta mondo, kiuj senpage akceptas gastojn en siaj hejmoj. La gastigantoj indikas la kondiĉojn, ekzemple pri nefumado, aŭ la nombro da gastoj aŭ tranoktoj, kaj povas menciigi diversajn komentojn pri siaj interesoj, deziroj, atingebleco kaj simile. Gastigantoj ĝuas akcepti homojn de diversaj landoj, gastoj ĝuas senpagan restadon, kaj ili facile interkomunikas per **Pasporta Servo**. Ofte, gastigantoj helpas al gastoj pri transportado, ekkoni la lokon ktp.

Ĉi-kaze, la gastoj de nia samideano Valentín estis aro da geesperantistoj el diversaj landoj de la Eŭropa Unio: Germanio, Britio, Polujo kaj precipe Francio. Ili alveturis ĉi tien per aŭtobuso kiun ili luprenis ĝuste por tiu vojaĝo. Post trairi kelkajn landojn de Okcidenta Eŭropo ili venis ankaŭ al Hispanio. Ilia destino estis Kompostelo, sed laŭ klarigis al ni la organizintino kaj gvidantino de tiu ekspedicio, profesorino Michèle Abada-Simon, ilia vojaĝo estas nek pilgrimado nek turismo sed propaganda manifestacio favore al Esperanto. La tagon antaŭ ilia alveno al Asturio ili estis en Bilbao surstrate disdonante propagandon pri la Internacia Lingvo. Tion ili faras en ĉiu loko kien ili alvenas; tiumatene ili estis plenuminte tiun aktivadon en Oviedo. Ili planas organizi tiutipajn vojaĝojn por venontaj jaroj kaj invitas la hispanajn geesperantistojn partopreni en ili. La francaj kaj germanaj membroj de tiu ekspedicio informis pri alia iniciato kiun ili prenis por propagandi por Esperanto en siaj landoj. Okaze de la balotado por la Parlamento de Eŭropa Unio ili prezentas esperantistan kandidataron, kiu rajtigas ilin efektiviĝi ian oficialan propagandon. Pri tiu temo vidu pli ampleksan informon en la numero 83a de la revuo HELECO.

FOTO-RAPORTO DE LA RENKONTIĜO

Numero 83a de Heleco

Heleco

Pres-organo de:
Astura Esperanto-Asocio

Numero 83   Serĉosubito - 7018

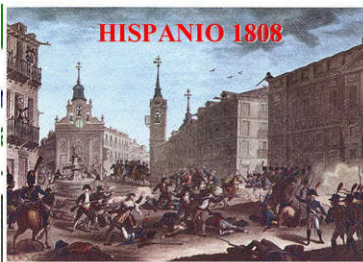

La 2a de majo en Madrido

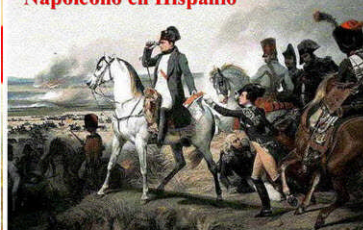
La 23a de marto, la generalo Murat (francingve: Jérôme Bonaparte), ĉefano de la franca imperiestro kaj liaj antaŭgatoj en Hispanio, envenis en Madridon. Lia strategio estis Napoleona, kun miloj da soldatoj kaj kavalerio. Murat nur kiel milita polikano agnoskis de la aŭtoritato. Liaj lastaj ordonoj estis: "Fakte, la reĝo de la kastelo, tiu ĉi de Godoy, kiel ĉiuj de Ferdinando, anstataŭ al Napoleono la rolo de arbitracio de la situacio en kiu li tiam estis preta esti profito. Murat, neante la aproksimo de Ferdinando kiel nova reĝo de Hispanio, akceptis la disvolviĝon de la okazintaĵoj. Napoleono deziris ke la reĝa familio de Hispanio ne fuĝu al Ameriko. Li volis ke la membroj de tiu familio akceptu la francan urboj Barono, kie li povas legiti sian propran preklamo kiel fina epizodo de la postmilita afero de Hispanio. Ferdinando alvenis al Bajono la 20an de aprilo. Godoy, ŝerfiga dand, al la premo de Murat, prezentis lin la 26an de aprilo. Sian vizito kun li ne volis akcepti la 26an de majo. La cetero estis la reĝa familio de Madrido la 2an de majo. Dum la unua dek tagoj de majo okazis la t.n. "Abdikado de Bajono", en la heroga etoso de konflikto inter la ŝanoj de la hispana reĝa familio antaŭ Na-

poleono. La krono, kiel simbolo de legitimeco, rapide pasis tra kelkaj manoj: Ferdinando la 7a renonis ĝin al Karolo la 4a, ĉiujn abdikoj favore al Napoleono, kiu saviĝis elekto sian fraton Josefon, kiu, post longa dubado, akceptis ĝin la 6an de junio. Josefo la 6a estis la nova monarĥo de la reĝo. Kio, tamen, estis nur en la familioj reĝoj de sendependaj landoj kiel la imperiestro estis deklara tiam por Ĥapono. La 2an de majo la okazintaĵoj en Madrido finkaj la strategio de dinastia antaŭgato de Napoleono. La reĝa familio fuĝis de Madrido, kio estis la komenco de la milito. Sencepta kaj perceptita kiel milito de nacia sendependeco. Por la 2a de majo finkaj la ĵurnalaj postuloj de Napoleono ĥarizis sur dinastia lando, kio simbolo estis la eniro de Murat en Madridon kaj ĝin ĥarizis la militista okupado de la sursiregita tero de la hispana teritorio. Prave la historio agnoskis al ĉi ĥuj eventoj la karaktero de nacia epizodo. Antaŭ sia elfo desine al Bajono, Fernando la 7a laŭ sia nomo Reganto-Konstitucio prezidita de lia onklo la infano Antonio, kio, poste, submetis al Murat kaj kiel laboris en la elfo de la laŭaj membroj de la reĝa familio desine al Transio, ĉefe la dika-jara infano Francisko Paŭlo. La premo de Murat la 1an de majo submetis la

Vintre de la jaro 1807 la armeo de la franca imperiestro Napoleono eniris en Hispanio. Laŭteorie temis pri milita ekspedicio de la ĝis tiam aliancilo desine al la okupado de la alia najbara lando, Portugalio. Tio okazis kadre de la strategio de Napoleono por la komerca kaj milita sieĝo al Britio. Tamen la politikaj eventoj en Hispanio kaj la evoluo de la internacia situacio okazigis ke la franca armeo, fakte, plenumis okupacion de la lando, okupacio kiu oni intencis legaligi poste per la reĝaj abdikoj en Bajono. Rezulte de tiu neatendita kulmino de la politika krizo, kiu la hispana popolo ne povis kaj ne volis asimili, fariĝis reĝo de Hispanio Josefo, frato de la imperiestro Napoleono. La hispana rifuzo al tiu procezo ekmontriĝis per la perfortaj okazintaĵoj de la 2a de majo de la jaro 1808 en Madrido, kiuj tuj rezonis en la tuta lando kaj vekis la popolan reziston kontraŭ la invadinto. De tiam la Iberia duoninsulo fariĝis infero por la francaj trupoj; la politikaj planoj de Napoleono por la superregado sur tuta Eŭropo komencis finkaj. En Hispanio, de tiam kaj ĝis la jaro 1814, la kontrafranca batalado ĥavis la karakteron je sendependiĝo-milito, kaj tiele ĝi estis nomita de la historiistoj de tiu epoko. Sed, krom tio, la landa konvulsio de la jaro 1808 signifis ankaŭ grandan socian kaj politikan ŝanĝon. Efektivigis la rompo inter la hispana socio kaj la antikva politika ordo de la reĝa absolutismo kaj komenciĝis alitpa maniero fari kaj vivi la politikon. De tiam, Hispanio jam ne plu estis la sama ol antaŭ tiu jaro. Simila procezo de ŝanĝado kaj rompo kun la Malnova Reĝimo komenciĝis de tiam, pli malpli frue, en ceteraj landoj de Okcidenta Eŭropo. Memorente la eventojn, okazintaĵoj en nia lando ĥuste antaŭ du jarcentoj, en la sekvaj paĝoj ni raportos pri la historiaj kaj politikaj antaŭgatoj (kaj lanĝaj kaj internaciaj) de la konflikto, kies ekplodado en majo de 1808, la sekura disvolviĝo de la milito kaj ĝis sekvaj kaj elfko sur la posta historio de Hispanio.

Napoleono en Hispanio

La reĝo de la ĥinjoj al ĥia malvenko en Bajono estis retriĝi al la fino de la rivero Ebro. La reĝo ĥarizis murat desine sian ĥustamentan komendo de Madrido kaj alĥarizis rifuzi malnataŭ tian lito. En la Hispanio kio kontrafrancista la invadito ekreĝis ĥinjoj kaj opinioj. Bajono estis granda ĥato al la preĝo kaj al la politika situacio de Napoleono en Eŭropo kaj tiele perceptis ĝin la imperiestro mem. La atropoj regimaj komencis ke la franca Granda Armeo ne estis nevenkebla, kaj la meĝejo de Hispanio signifis ke oni povis kontrafrancista la reĝo de Eŭropo. Sur la milita tereno la roloj estis la ĥesko de la francaj trupoj en Portugalio, kio kontrafrancista dum la monatoj post la ĥarado de Bajono, kaj tiele, la ĥeso de la sieĝo de la franca armeo al Ĥirono kaj Zaragozo. Ĉefe la ravono de tiu urbo la generalo Palafoxio (Palacio). La reĝo de la kortego de la reĝo Josefo el Madrido permesis la markizo de la ĥarado ĥarado de la hispana armeo kaj la tiam kunvenco de reprezentantoj de ĥiuj Komitajj formita en la lando. Ĥiuj, la 25an de septembro, en la reĝa palaco de Aranjuez, desidis krei sian politikan enton kun ĥurisdikcio por la tuta lando kaj ĥiuj kolonia imperio. Tio organizo nomigis: Ĉentra Supera Komitato por la Reĝado de la Rego.

Kiel estro de tiu Komitato estis elektita la grafo Florablanco, kio estis ĥefministro dum la reĝado de Karolo la 4a kaj Karolo la 4a. Napoleono desidis aliti ĥi mem al Hispanio komandante sian Grandan Armeon. Por ĥi ĥari, ĥi desis fari novan eskadrono de ĥinjoj francaj kaj retri trupoj al Ĥalio kaj diversaj lokoj de centra Eŭropo, ĥefe Pruso, kio multobligis sian strategian pozicion en la kontinento. Li desis ankaŭ alven al nova akordo kun la rusa Ĉaro, kio ĥi ĥaris en Eŭropo la Ĥan de okcidento de la jaro 1808. Tio akordo estis pli favora al la rusoj ol tiu antaŭa de Tilsito, kio respektis la multobligo de la nepo-kapablo de la Imperiestro de Francio. Sed ĥi permesis al ĥi ĥi entrepreni sian marŝadon sur Hispanio. Ĥi de okcidento, komandante pli ol 150.000 novajn soldatojn, kiuj alĝinĝis al tuj jam batallonoj en tuj ĥi lando ekde la antaŭa jaro. La imperiestro dividis ĥian grandan armeon en sep armee-korpoj subĥefe de sioj marŝaloj: Saint-Cyr, Lannes, Leŭvelo, Mortier, Ney, Soult kaj Victor. Parto de ĥi estis desinitaj pli fortig la francajn trupoj retriĝinti en la fino de la Iberio. Dum tiu duonjara ĥonko komandita de Sajnctoir (Saint-Cyr) perestis tra la kataluna landino.

Laŭ propono aprobita en la Ĝenerala Asembleo de la Asocio (Janaro 2008), la 83a numero de la revuo Heleco, presorgano de nia Astura Esperanto Asocio, estis speciale dediĉita al la temo de la invado de Hispanio fare de la Napoleona armeo, el kio tiam estis la dua Centjaro. La revuo estis eldonita en monato septembro kaj konsistas el 52 paĝoj, el kiuj, plejparto estas dediĉitaj al la menciita temo, kvankam estas en ĝi aliaj aferoj: iuj aliaj datrevenoj, agado de la Asocio, kuir-receptoj, humoro...

En la ĉi apuda bildo montriĝas plurajn paĝojn el tiuj pritraktantaj la militon de la hispana kontraŭfranca rezisto. En la revuo estas ankaŭ recenzoj de kelkaj verkoj, laste eldonitaj, kiuj temas pri la sama afero.

La gazeto videblas en nia ret-paĝo: <http://carleos.epv.uniovi.es/~faustino/> kie troviĝas ankaŭ la sep antaŭaj numeroj de la sama kolekto. Iom post iom ni enkondukos en tiu per-retan prezentadon la ceterajn numerojn el la kolekto.

Forpasis samideano Manzano

La 10an de novembro-2008 forpasis Juan Manzano Bartolomé, 88-jara, membro de nia Asocio de antaŭ pli ol 35 jaroj kaj esperantisto ekde la jaro 1953. Tiam li apartenis al la Esperanta Grupo **La Verda Kolombejo**, de **El Entregó**, kreita kaj gvidita de Alcibiades González Meana. Kune kun aliaj membroj (Sacramento Collado Llana, Adonis González Meana k.a.) de tiu E-grupo li translokiĝis, pro laboraj kialoj, al Gijón en la sesdekaj jaroj de la pasinta jarcento) kaj de tiam ili ĉiuj estis membroj de la Grupo Esperantista **"Jovellanos"** kiu poste ŝanĝis sian nomon re-akirante la komencan titolon je **Astura Esperanto Asocio**. Manzano estis la lasta, akoraŭ vivanta, el la membroj de tiu E-grupo. En nia **AEA** li plurfoje apartenis al la estraro, ĉefe en la rolo de kasisto. Ni kondolencas lian familion.

JARO 2008

ESPERANTO

FESTO

La 14an de decembro-2008, la du asturaj E-grupoj kiuj kutime kunfestas la ĉiujaran Zamenhofan tagon, t.e. ANTAŬEN, de Avilés, kaj Astura Esperanto Asocio, de Gijón, kunvenis, ĉi foje en nia urbo, por partopreni tiun fratecan renkontiĝon.

Ĉi jare la partoprenantoj malmulte nombris kompare al antaŭaj tiutipaj okazoj. La kialo estis tio ke la tiutempa vetero estis tre malfavora. Estis pluvego, malvarmo, hajlo... Ne eblis stari surstrate en la strato Esperanto, loko de la renkontiĝo. La ĉeestantaro devis atendi en kafo-drinkejo la fiksitan horon por la bankedo.

La ĉeestantaj membroj de ambaŭ E-grupoj pritaksis la eblecon ke tiu-ĉi festo, en la sekvajn jarojn, okazu, ne vintre, kiel ĝis nun, sed en alia epoko de la jaro, kiam la vetero estus malpli akra.

La bankedo okazis, unuafoje, en Restoracio **Parrilla Muñó**, kiu troviĝas proksime al la strato Esperanto. En la bankedo regis, kiel kutime, la bona kaj afabla etoso ekzistanta en ĉiuj festaj renkontiĝoj de la geesperantistoj.

Jara Asembleo de Astura Esperanto Asocio

La Ĝenerala Asembleo de Astura Esperanto Asocio de la nuna jaro okazis la 27an de marto.

Oni pritraktis en ĝi la kutimajn aferojn de tiutipaj asembleoj. Ĉi-jare la Asembleo estis nur Ordinara, laŭ la statutara terminaro, t.e. ne okazis en ĝi (re)elektado de la estraro. Laŭstatute tio devas okazi ĉiun kvaran jaron, do, oni devos fari tiun elektadon venontjare.

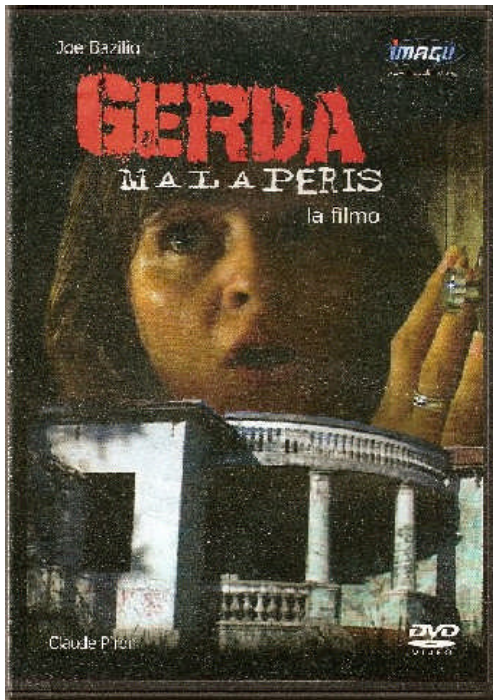
Cetere, oni plenumis la kutimajn taskojn de la asembleo: konto-kontrolo, analizado de la agado de la Asocio dum la pasinta jaro, pristudo de la farenda laboro por la nuna jaro...

Rilate al ĉi lasta punkto, oni speciale atentis pri la farenda propagando por altiri gelernantojn por niaj Esperanto-kursoj. Ankaŭ, oni prikonsideris la konvenon festi iamaniere la Centjaron de nia Esperantista Asocio, okazanta en la nuna jaro 2009. La graveco de la festado estos kongrua kun nia forto kaj kapablo, kiuj ne estas grandaj. Sed oni akceptis iun konkretan proponon: ke la sekva numero de la revuo **Heleco**, estu speciale dediĉata al la jarcenta historio de la esperantista movado en nia urbo konkrete kaj en la Asturia regiono ĝenerale.

Heleco

Pres-organo de:
Astura Esperanto-Asocio

Finfine atingis la esperantan publikon **Gerda malaperis-La filmo**. Bazita sur la internacie konata lernolibro de **Claud Piron Gerda Malaperis**.

Ĝi daŭras **unu horon kaj dekdu minutoj**.

Ludas **18 geaktoroj**, kaj kunlaboris 11 personoj plus **9-homa teknika** teamo. La filmado postulis **6 monatojn** de intensa laboro, kaj oni prezentis ĝin en la UK de Florenco, kie la **DVD-versio** furoris.

Nu, ni staras, antaŭ tre, tre bona **ilo por ellerno de la lingvo**, danke al bona prononcado, al subtitoloj en Esperanto, la hispana kaj aliaj lingvoj, kaj al interesa intrigo. Akiru ĝin pere de **Pedro A. Hernández Úbeda**.

Gerda Malaperis estas originale **esperantlingva romano** verkita en **1983** de **Claude Piron** el Svisio. Eldonis ĝin **Fonto**, Brazilo.

La libro estas la plej fama instrua rakonto en Esperanto. Ĝi estas plena de simplaj dialogoj el ĉiutage uzataj vortoj kaj taŭgas por plibonigi la konon de Esperanto ĉe gelernantoj. La rakonto temas pri junulaj amoj kaj mistera forkapto de tradukistino.

Nova vortaro

Celeante solvi la mankon je moderna vortaro Hispana/Esperanta/Hispana post la bankroto kaj malapero de la eldonejo “**Sopena**” distribuinto de la eldonaĵoj de “**Lexicon Sopena**” kaj ĝistiam disvendinto de vortaroj pri Esperanto i.a., en la jaro 2002 Miguel Gutiérrez Adúriz publikigis provizoran vortaron nomata **Diccionario 2002**.

Nun, la nova vortaro “**Amika**”, el la sama M. G. Adúriz, estas la definitiva versio. Ĝi estas tre bona helpilo por ĉiu hispanlingva esperantisto. Por ĝia ellaborado estis uzitaj la dika **Gran Diccionario Español-Esperanto** de Fernando de Diego kaj la **Nova Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto** de SAT. La parto Esperanto/Hispana enhavas pli da terminoj ol tiuj kiuj enhavus iu modesta poŝ-vortaro cele solvi, provizore, la mankon je granda vortaro Esperanta/Hispana komparebla al tiu de F. de Diego.

DICCIONARIO
Amika
VORTARO

Español - Esperanto
Esperanto - Hispana

mga

150-a naskiĝdatreveno de la kreinto de Esperanto, d-ro L.L.Zamenhof

“ESPERANTO Y ZAMENHOF: DESAFÍO A BABEL”
Forumo organizita de Esperanto-Liceo de Madrid
25a kaj 26a de aprilo.

Centro Dotacional Integrado de Arganzuela
c/ Canarias 17. (Metro Palos de Moguer)

Sabato 25

- 10,30 Inaŭguro de esperanta libroservo
- 11,00 “Zamenhof, gestación del idioma universal” .Juan del Castillo
- 12,30 “Pioneros del esperanto en España”. Toño del Barrio
- 17,00 “Esperanta poezio”. Jorge Camacho
- 19,00 Koncerto de Koruso “Verda Stelo” en ĝia 25a datreveno.

Dimanĉo 26

- 10,30 “Braille y Zamenhof”. Pedro Zurita
- 12,30 Koncerto de Koruso “Grupo Esperanto”